

Савченко Тетяна
аспірантка

Науковий керівник: Герасименко Т.О., к.е.н., доцент
Львівський торговельно-економічний університет
м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ПДВ У ТУРОПЕРАТОРІВ

Податок на додану вартість є одним із основних джерел наповнення Державного бюджету України. Обсяг надходжень податку на додану вартість із урахуванням бюджетного відшкодування за 2017 рік порівняно з попереднім збільшився на 33,3% і сягнув 314 млрд. грн. Частка податку у ВВП впродовж 2014–2017 років збільшилась з 8,8% до 10,5% [2]. Обсяг надходжень податку на додану вартість у 2018 році прогнозують сумі 383,7 млрд. грн. Вагома частка у наповненні Державного бюджету України за рахунок надходжень податку на додану вартість належить суб'єктам туристичної діяльності.

Обов'язковій реєстрації платниками ПДВ підлягають суб'єкти туристичної діяльності, у яких загальна сума операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі впродовж останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 млн. грн (без урахування ПДВ).

Для туроператорів встановлені спеціальні правила оподаткування туристичних послуг, які регулюються статтею 207 Податкового кодексу України [3]. Даною статтею передбачено, що базою оподаткування є винагорода незалежно від місця споживання (отримання) туристичного продукту на території України чи за її межами. Винагороду розраховують як різницю між вартістю туристичного продукту і понесеними витратами на його придбання (створення). Причому розмір винагороди визначають за кожним окремим договором.

Для туроператорів діють спеціальні правила щодо визначення дати нарахування зобов'язань із ПДВ. Зокрема, на дату отримання авансу податкове зобов'язання не виникає. Датою його виникнення є дата надання туристичних послуг, які входять до складу туристичного продукту. Відповідно, про фактичне надання туристичних послуг можна стверджувати тільки після закінчення туру. Документом, що підтверджує надання всіх туристичних послуг, які входять до складу туристичного продукту, є акт виконаних робіт. Проте, на практиці акти виконаних робіт, як правило, не складають, а замінюють бухгалтерськими довідками. Відповідно, бухгалтерські довідки слугують документами, на підставі яких здійснюють нарахування податкових зобов'язань із ПДВ, і складають податкові накладні. Варто зазначити, що в податкових накладних відображають суму винагороди, яку отримав туроператор, а не ціну реалізації туристичного продукту.

Для коректного відображення податкового кредиту необхідно чітко формувати собівартість туристичного продукту. Собівартість туристичного продукту формують витрати, які безпосередньо пов'язані з його придбанням і створенням, а саме витрати: послуг розміщення; харчування та напоїв; послуг пасажирського транспорту; екскурсійного обслуговування; послуг у сфері культури; рекреації та інших видів дозвілля; страхування; ін. Перелік характерних туристичних послуг та товарів у відповідності до Державного класифікатора продукції і послуг України наведений у статті 2.7 Методики розрахунку обсягів туристичної діяльності [1].

В залежності від того, чи входять витрати до складу собівартості туристичного продукту, залежить їх включення до податкового кредиту. Зокрема, якщо витрати входять до собівартості туристичного продукту, їх не включають до суми податкового кредиту, і не відображають у податковій декларації з ПДВ. Це обумовлено тим, що такі витрати зменшують базу нарахування ПДВ (оскільки їх віднімають від величини доходу) у момент визначення винагороди за окремою реалізацією туристичного продукту. Водночас, необхідно зауважити, що всі витрати, які здійснені в іноземній валюті, перераховують за курсом НБУ за датою першої події (перерахунку авансу чи фактичного отримання туристичної послуги).

Таким чином, специфіка надання туристичних послуг та особливості формування собівартості туристичних продуктів обумовили встановлення окремих правил нарахування податку на додану вартість у туроператорів, яких необхідно дотримуватися задля визначення реальної суми, яка підлягає сплаті до державного бюджету.

Список використаних джерел

1. Методики розрахунку обсягів туристичної діяльності. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1128-03> (дата звернення 11.10.2018).
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/zvit.pdf> (дата звернення 11.10.2018).
3. Податковий кодекс України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 11.10.2018).

